

УДК 330.34:338.22:34(4+477)

JEL Classification: A13; E61; K32

[http://doi.org/10.31474/1680-0044-2024-2\(30\)-76-83](http://doi.org/10.31474/1680-0044-2024-2(30)-76-83)

О.А Ганич

Г.Б. Мирошніченко

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА ЄС ДО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Мета. Метою статті є аналіз сучасного стану імплементації норм екологічного права Європейського Союзу в законодавство України, визначення ключових напрямів гармонізації національної екологічної політики з європейськими стандартами відповідно до положень Угоди про асоціацію з ЄС, а також виявлення основних інституційних, правових та економічних проблем реалізації принципів сталого розвитку в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки.

Методика. Методологічною основою дослідження є сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання. Зокрема, використано методи аналізу та синтезу – для дослідження нормативно-правової бази у сфері екологічної політики України та ЄС; порівняльно-правовий метод – для зіставлення механізмів імплементації екологічних директив ЄС у національному законодавстві; системний підхід – для оцінки інституційних змін у системі державного екологічного управління; метод узагальнення – для формулювання висновків щодо ефективності реформування екологічного законодавства та його відповідності принципам сталого розвитку. Інформаційною базою дослідження стали міжнародні нормативні акти, директиви ЄС, законодавство України, аналітичні матеріали міжнародних організацій, а також наукові публікації вітчизняних і зарубіжних дослідників.

Результати. У результаті проведеного дослідження визначено ключові напрями імплементації екологічного права Європейського Союзу до національного законодавства України та проаналізовано їх вплив на формування сучасної системи державного екологічного управління. Встановлено, що останніми роками в Україні здійснено низку законодавчих та інституційних реформ, спрямованих на гармонізацію екологічної політики з європейськими стандартами, зокрема запровадження механізмів інтегрованого контролю промислового забруднення, стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля та сучасних підходів до управління відходами. Разом з тим виявлено низку проблем, серед яких недостатня інституційна спроможність органів екологічного контролю, фрагментарність правового регулювання, обмеженість механізмів громадського контролю та ризики корупційних проявів у сфері природокористування. Обґрунтовано необхідність удосконалення механізмів реалізації екологічної політики з урахуванням принципів сталого розвитку, прозорості та ефективного державного управління.

Наукова новизна. Наукова новизна дослідження полягає у комплексному аналізі процесів імплементації норм екологічного права Європейського Союзу в умовах трансформації системи державного управління та воєнних викликів в Україні. У роботі систематизовано основні інституційні та правові зміни у сфері екологічної політики, визначено їх вплив на досягнення цілей сталого розвитку, а також обґрунтовано необхідність посилення механізмів громадського контролю, прозорості управлінських процесів і запобігання корупційним ризикам при реалізації екологічних реформ.

Практична значимість. Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих висновків і рекомендацій для удосконалення державної екологічної політики та нормативно-правового забезпечення імплементації екологічного законодавства Європейського Союзу в Україні. Результати дослідження можуть бути застосовані органами державної влади при розробці стратегій екологічного управління, програм післявоєнного відновлення та механізмів контролю у сфері природокористування, а також у науково-дослідній та освітній діяльності при підготовці фахівців у галузі економіки, екологічної політики та публічного управління.

Ключові слова: еколого-економічні інструменти, міжнародне право, екологічне законодавство; імплементація права Європейського союзу; сталий розвиток; екологічний контроль, ефективність

Вступ. Стаття 3 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [1] (далі – Угода про асоціацію з ЄС) серед головних принципів для посилення відносин між Україною та Європейським Союзом, визначає

сприяння сталому розвитку і ефективній багатосторонності. Слід зазначити, що концепція сталого розвитку направлена на гармонійне поєднання екологічних, економічних та соціальних потреб нинішнього й майбутніх поколінь, покладена в основу міжнародного екологічного законодавства.

Збройна агресія та повномасштабна

війни стали справжнім викликом для різних сфер розвитку, та спричинило глобальні екологічні виклики. Особливо, під впливом євроінтеграційних прагнень України, уваги потребує охорона навколишнього природного середовища та найскоріша та ефективніша імплементація законодавства Європейського Союзу. Від цього залежить вступ України до ЄС, налагодження безпекової ситуації і, ймовірно, прискорення вирішення воєнного конфлікту.

На виконання Угоди про асоціацію з ЄС була розроблена Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року [2], яка б мала сприяти імплементації екологічних (природоохоронних) норм права ЄС до національного законодавства щодо охорони навколишнього природного середовища. Концепція була розроблена у 2019 році, ще до початку повномасштабного вторгнення, і за весь цей період не була деталізована та скерована на нові виклики, які перешкоджають побудові сталого розвитку. Натомість, національне екологічне законодавство суттєво змінилося, оскільки перед ним постали нові завдання. З одного боку – посилення обороноздатності та відновлення економіки, з іншого – фіксація та ліквідація шкоди довкілля від воєнних дій. Однак від стрімких реформ і зміни курсу правового регулювання дослідженої сфери є як позитивні зрушення, так і негативні прояви, принаймні на практиці. Чи зміни потребують додаткового вивчення.

Аналіз останніх джерел і публікацій.

Проблематика розподільних ефектів зеленої трансформації економіки перебуває у фокусі сучасної економічної науки як на національному, так і на міжнародному рівнях. Зарубіжні дослідження останніх років дедалі частіше акцентують увагу на соціальних наслідках політик декарбонізації та переходу до «зеленої» економіки. Так, у доповіді Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) узагальнено літературу щодо розподільних наслідків енергетичних та кліматичних стратегій, де підкреслюється неоднорідність впливу політик на різні групи домогосподарств і регіони, зокрема низькокваліфікованих працівників та споживачів з низькими доходами, що підсилює потребу у збалансованому підході до дизайну заходів із вуглецевим ціноутворенням та компенсаційними механізмами [1].

Питання розподільних ефектів також висвітлюється у рамках європейської енергетичної політики. Аналітичні матеріали

Institute for European Environmental Policy (IEEP) вказують на те, що впровадження директив щодо енергетичного оподаткування та кліматичних стандартів може створювати регресивний тягар для домогосподарств із низькими доходами, що потребує цілеспрямованих інструментів соціального захисту та компенсації, адаптованих до демографічних і регіональних характеристик населення [2].

Емпіричні дослідження також фокусуються на взаємозв'язку між зеленими політиками та нерівністю. Аналіз панельних даних у вибірці європейських країн демонструє, що «розумна» та «зелена» політики можуть послаблювати просторові нерівності, але водночас виявляють неоднозначний вплив на доходну нерівність, що вимагає диференційованого підходу до політичного дизайну та інструментарію [3].

Серед українських науковців актуальною є проблематика соціальної резильєнтності та нерівності в процесах трансформації. Так, у роботі Близнюк В., Шумської С., Бурлай Т., Борзенко О. та Аргіріу, А.-С. розглядається стратегія мінімізації нерівностей у соціально-економічній системі, де автори підкреслюють необхідність поєднання стратегічних та тактичних підходів до забезпечення соціальної рівноваги в умовах структурних змін [4]. У дослідженні Шлапак А. аналізуються історичні засади загострення нерівності в Європейському Союзі як результат соціальних і глобалізаційних процесів, що є важливим для розуміння сучасних розподільних наслідків екологічної політики [5].

Окремі публікації, зокрема Чалої В. та Глуценко А., присвячені методологічним аспектам оцінки зеленої трансформації в Україні, пропонують системні підходи до вимірювання ступеня її реалізації в порівнянні з країнами ЄС, але приділяють менше уваги саме соціальному та розподільному вимірам [6].

Серед міжнародних документів, що окреслюють принципи справедливого зеленого переходу, варто відзначити документи Європейської комісії, у яких наголошується на необхідності вирішувати структурні нерівності, що потенційно можуть загострюватися в процесі трансформації, і формувати відповіді на виклики соціальної справедливості [7].

Існуючі дослідження відображають зростаючу увагу до розподільних наслідків «зеленої» політики, але поміж них бракує

цілісних моделей, що інтегрують соціальні, економічні і регіональні аспекти в єдине аналітичне поле. Саме це створює ґрунт для подальшого наукового аналізу та обґрунтування компенсаційних механізмів, які могли б забезпечити збалансовану та соціально прийнятну трансформацію.

Мета статті (постановка завдання).

Мета статті – проаналізувати сучасний стан імплементації норм екологічного права Європейського Союзу у національне законодавство України, визначити основні напрями гармонізації правового регулювання у сфері навколишнього природного середовища відповідно до зобов'язань, передбачених Угодою про з ЄС, а також окреслити проблеми реформації екологічного законодавства, що перешкоджає сталому розвитку.

Виклад основного матеріалу.

Досягнення цілей державної екологічної політики передбачало стабілізації екологічної ситуації шляхом реформування системи державного екологічного управління. Так, Кабінетом Міністрів України ліквідовані Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів та Міністерство аграрної політики та продовольства, реорганізовано Міністерство економіки. На їх місці утворено Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, якому передали повноваження попередників. Єдине міністерство об'єднало напрями державної політики, що безпосередньо відповідає концепції сталого розвитку. Сьогодні міністерству підконтрольні: Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм; Державна служба експортного контролю України; Державна служба України з питань праці; Державне агентство з управління резервами України; Державна екологічна інспекція України; Державна служба геології та надр України; Державне агентство водних ресурсів України; Державне агентство лісових ресурсів України.

Кожна з цих інституцій також пройшла шлях удосконалення та оптимізації, що на сьогодні дозволило зберегти значні ресурси і підвищити ефективність і результативність роботи.

Зупинимось на найбільш розвинених напрямках вдосконалення екологічного законодавства, перспективах розвитку прогалинах і проблемах, що можуть виникати при його реформації.

Наприклад, 126 державних

лісогосподарських підприємства (лісгоспів) об'єднано в одне Державне підприємство «Ліси України, що підконтрольне Державному агентству лісових ресурсів України, за останні роки останнє звітує про значну оптимізацію, чіткість управлінських функцій і прибуток, який принесла лісова галузь. Однак, при перед ліквідацією вищезгаданих лісгоспів, в розвиток їх інфраструктури, створення на х базі майнових комплексів і будівництва капітальних додаткових приміщень було вкладено значні кошти. Пізніше, будівлі були реалізовані на тендерах приватним особам, що спричинило особливу увагу правоохоронних органів. Державне бюро розслідувань досі не може підрахувати збитки, нанесені державі. Крім того, в медіа все більше потрапляє інформація щодо незаконних рубок або схеми продажу лісопродукції за участю посадовців філій ДП «Ліси України». Проконтролювати діяльність монополістів лісової галузі неможливо, оскільки в їх установчих правостворюючими актами філії позбавлено компетенції щодо розпорядження публічної інформації. А у відкритих реєстрах прослідкувати за внутрішньо-організаційною діяльністю неможливо.

Задля виконання основної мети – наближення до стандартів ЄС та підвищення ефективності контролю, за останні п'ять років в Україні також відбулось декілька етапів реформування системи державного екологічного контролю та Державної екологічної інспекції. Слід відмітити значну цифровізацію цього сектору: електронні системи фіксації правопорушень у сфері природокористування; утворені реєстри перевірок; модернізація технічного обладнання – використання відеоспостереження, безпілотних літальних апаратів (дронів) тощо.

Директива Європейського Парламенту і Ради 2010/75/ЄС про промислові викиди [5] (далі – Директива 2010/75/ЄС) – це основний правовий акт Європейського Союзу, який регулює запобігання та контроль забруднення від промислових установок, вона мінімізує шкідливий вплив промисловості на навколишнє середовище та здоров'я людини шляхом інтегрованого підходу до екологічного управління. Для впровадження європейської системи інтегрованого контролю за промисловими викидами (IPPC) та, чи не головним кроком наближення українського екологічного законодавства до стандартів ЄС, зокрема Директиви 2010/75/ЄС про

промислові викиди, став Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» [4]. Цей нормативно-правовий акт регулює державну політику у сфері охорони довкілля через комплексний контроль за промисловими викидами.

Фундаментальними змінами можна назвати отримання суб'єктом господарювання єдиного екологічного документу дозвільного характеру – інтегрованого дозвільного дозволу, який видається Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України оператору установки і надає право на експлуатацію об'єкта або установки відповідно до встановлених екологічних вимог.

Крім процедурних питань отримання єдиного дозволу Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» визначає вимоги щодо застосування найкращих доступних технологій та методів управління, процедури контролю і моніторингу, а також звітності і участі громадськості у процесі прийняття рішень. Однак, в сьогодишніх реаліях, враховуючі попередній управлінський досвід громадських інституцій як в екологічному секторі, так і в інших сферах публічного управління, недостатньо прозорими залишаються вимоги для громадської участі. Що, на нашу думку, не унеможливорює корупцію і участь зацікавлених (афілійованих осіб) в контролі і моніторингу.

Практика впровадження інтегрованих дозволів у Республіці Польща та запровадження там єдиного екологічного документу вже свідчить про те, що Директива 2010/75/ЄС є рамковим документом, де кожна держава самостійно приймає рішення щодо того, які механізми використовувати. У Польщі крім єдиного (комплексного) дозволу існують окремі (спеціальні або галузеві) дозволи. Наприклад, дозволи на викиди газу або пилу в атмосферне повітря та дозволу на утворення скидів стічних вод у водойми. У випадку отримання комплексного дозволу немає потреби отримувати спеціальні (галузеві) дозволи. Тим не менш, комплексний дозвіл видається, лише для установок, що спричиняють суттєве забруднення навколишнього середовища та його елементів [5, с.36-37].

В Україні ж, отримання інтегрованого дозвільного дозволу вимагається до більш розширеного переліку: від переробки нафти і

газу, що може спричинити значне погіршення стану навколишнього природного середовища, до виробництва целюлози з деревини та фермерського господарства (наприклад, вирощування птиці). А це, може призвести до виходу з ринку малого, а іноді і середнього бізнесу, що недопустимо в умовах воєнного стану та підтримки національного виробництва. Тому, перелік видів діяльності, що потребує отримання єдиного дозвільного екологічного документу, потребує уваги та доопрацювання, з участю бізнесу і фахівців відповідних сфер виробництва. На сьогодні інтегрований дозвільний дозвіл видається на наступні види діяльності: енергетика; виробництво та обробка металів; промисловість з переробки мінеральної сировини; хімічна промисловість; управління відходами; інші види діяльності.

Дотримання принципу «забруднювач платить/компенсує», трансформація Держекоінспекції та цифровізація процесу зумовлені Стратегією реформування системи державного екологічного контролю до 2029 року [6]. Серед основних проблем в екологічному секторі виступають недостатня інституційна спроможність державного екологічного контролю для розв'язання поточних і накопичених проблем захисту навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, а також відсутність спеціального законодавства, що регулює особливості здійснення державного екологічного контролю, запобігання, припинення та усунення шкоди навколишньому природному середовищу і приведення його до стану, безпечного для життя і здоров'я людей.

Слід констатувати, що після підписання Угоди про асоціацію з ЄС, на виконання цілі сприяння сталому розвитку та імплементації в національне законодавство екологічних норм Європейського Союзу, в Україні було прийнято крім вищенаведених законодавчих актів та стратегій ще додатково Закони України: «Про оцінку впливу на довкілля»; «Про стратегічну екологічну оцінку»; «Про управління відходами»; Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією», та інші. Внесено зміни та доповнення до Законів України: «Про природно-заповідний фонд», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря». Європейський Союз неухильно слідкує за дотриманням Україною вимог щодо

приведення норм діючого законодавства стандартам і директивам ЄС щодо екологічної безпеки і екологічного контролю. Крім того, база даних Продовольчої та сільськогосподарської організація ООН (FAOLEX) [7] містить перелік основних законодавчих та підзаконних нормативних актів України у сфері навколишнього середовища, природокористування та сільського господарства, які приймаються та/або вдосконалюються згідно вимог чинного міжнародного права.

Здійснюється моніторинг відповідності національного законодавства України міжнародним екологічним нормам здійснюється постійно не тільки через механізми співпраці з ЄС, а ще й та спеціалізованими агентствами ООН, де членство нашої країни є усталеним. Такий контроль на сьогоднішній час набуває особливого значення, оскільки для всебічного розвитку, в тому числі під час війни, держава отримує колосальні грантові надходження та підтримку.

За грантові кошти ЄС в рамках проєкту «Спроможність до кліматичних дій» в Україні утворився Кліматичний офіс [8], який в подальшому має сприяти змінам в кліматичному ландшафті України. На його утворення витрачено більше 3,5 млн. Євро. Хоча створення Кліматичного офісу – це стратегічний крок для реалізації політики сталого розвитку та кліматичної адаптації, але на практиці стикається з кількома суттєвими проблемами. Досі незрозумілі його функції, загальна місія і компетентності перегукуються з іншими інституціями. Успіх нової установи може залежати від чіткого і зрозумілого підґрунтя, подальшого фінансування (що викликає занепокоєння в наших реаліях), кадрового потенціалу та інтеграції даних.

Основним напрямом України на шляху до відновлення є програма Гуманітарного розмінування. З 2018 року Урядом прийнято 8 підзаконних нормативно-правових актів [9]. Фінансування очищення територій від мін та вибухонебезпечних предметів в Україні здійснюється за комбінацією коштів міжнародних донорів, урядових програм та власного бюджету України. Однак лєвова частка, все ж таки, фінансується неурядовими міжнародними організаціями. Ці грошові потоки проходять через державні установи України, де відсутній механізм громадського контролю. Так, вже на зловживанні впливом та службовим становищем, підробці документів і

внесенні неправдивих даних щодо потреб розмінування та площ забруднення (замінування) публічно обвинувачуються службові особи Центру Гуманітарного розмінування, Центру протимінної діяльності та керівники приватних суб'єктів господарювання [10]. Процедура доказування і постановлення вироку, та повернення коштів, які можуть бути отримані незаконним шляхом, може зайняти роки. Якщо б попередньо був деталізований і регламентований громадський контроль, подібних зловживань можна було б уникнути.

На недосконалий механізм притягнення до відповідальності посадових осіб нарікають А.В. Духневич та Н.В. Карпінська. Дослідники констатують, що на практиці доступ до екологічної інформації може ускладнюватися через бюрократичні процедури, недосконалість електронних систем, недостатню інтегрованість інформаційних ресурсів [11, с.131].

Висновки. Отже, процес реформації природоохоронного законодавства і імплементація норм європейського екологічного законодавства є необхідною передумовою забезпечення сталого розвитку. Оскільки наявність фрагментарності правового регулювання, недостатній рівень імплементації стандартів Європейського Союзу, а також слабкі механізми контролю, попередження та боротьби з корупційними проявами, а також відповідальності за правопорушення в сфері природокористування створюють суттєві перешкоди для ефективної реалізації принципів сталого розвитку в Україні.

На нашу думку, майже кожний новий крок в сфері розвитку екологічного законодавства, запровадження процедури чи дія новоствореного органу, мають додатково зосереджуватись на подоланні корупції, та посиленні громадського контролю, прозорості і чіткості повноважень, без можливостей зловживань в екологічному публічному секторі економіки.

Розвиток екологічного законодавства під час збройних конфліктів має відбуватися у наступних напрямках: криміналізація шкоди довкіллю та посилення відповідальності посадових осіб за ненадання екологічної інформації (або надання недостовірної інформації), забезпечення міжнародно-правових гарантій та посилення адаптації національного законодавства шляхом

імplementації екологічних норм ЄС, зокрема і розширенням сфери громадського контролю.

Список літератури

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page#Text (дата звернення 01.01.2026 р.)

2. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України № 2697-VIII від 28.02.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення 01.02.2026 р.)

3. Директива Європейського Парламенту і Ради 2010/75/ЄС від 24 листопада 2010 року про промислові викиди (інтегрований підхід до запобігання забрудненню та його контролю). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-10#Text

4. Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення: Закон України № 3855-IX від 16.07.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-20#Text> (дата звернення 01.01.2026 р.)

5. Кобецька Н. Р. The Integrated Environmental Permit: Requirements of EU Legislation, Practice of its Implementation in Poland, Prospects for Ukraine // *Journal of Vasyli Stefanyk Precarpathian National University*. 2018. Vol. 5, № 2. С. 33-44. URL: https://www.researchgate.net/publication/326574411_The_Integrated_Environmental_Permit_Requirements_of_EU_Legislation_Practice_of_its_Implementation_in_Poland_Prospects_for_Ukraine

6. Про схвалення Стратегії реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 червня 2025 р. № 625-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/625-2025-%D1%80#Text> (дата звернення 01.01.2026 р.)

7. FAOLEX Database. URL: <https://surl.li/knlugu> (дата звернення 01.02.2026 р.)

8. Український кліматичний офіс. URL: <https://ukrainian-climate-office.org/en/> (дата

звернення 01.02.2026 р.)

9 Нормативно-правові акти з питань гуманітарного розмінування / Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: <https://me.gov.ua/LegislativeActs/List?lang=uk-UA&id=394d962b-3123-4d35-ab2b-b3c3d7717313&tag=NormativnopravoviAktiZPitAnGumanitarnogoRozminuvannia> (дата звернення 01.01.2026 р.)

10. Духневич А.В. Гармонізація законодавства України з правом ЄС у сфері екологічної інформації / А.В. Духневич та Н.В. Карпінська // Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». № 06. 2025. Ч. 2. С. 125 – 132. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/346401/333363> (дата звернення 01.01.2026 р.)

11. Ухвала суду № 133928618, від 29.01.2026р. / Печерський районний суд міста Києва. URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/133928618/> (дата звернення 01.01.2026 р.)

References

1. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page#Text (Available at 01.01.2026).

2. Pro Osnovni zasady (stratehiiu) derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2030 roku: Zakon Ukrainy № 2697-VIII vid 28.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (Available at 01.02.2026).

3. Dyrektyva Yevropeiskoho Parlamentu i Rady 2010/75/Yes vid 24 lystopada 2010 roku pro promyslovi vykyady (intehrovanyi pidkhid do zapobihannia zabrudnenniu ta yoho kontroliu). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-10#Text

4. Pro intehrovane zapobihannia ta kontrol promyslovoho zabrudnennia: Zakon Ukrainy № 3855-IX vid 16.07.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-20#Text> (Available at 01.01.2026).

5. Kobetska N. R. The Integrated Environmental Permit: Requirements of EU Legislation, Practice of its Implementation in

Poland, Prospects for Ukraine // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2018. Vol. 5, № 2. P. 33–44. URL: https://www.researchgate.net/publication/326574411_The_Integrated_Environmental_Permit_Requirements_of_EU_Legislation_Practice_of_its_Implementation_in_Poland_Prospects_for_Ukraine

6. Pro skhvalennia Stratehii reformuvannia systemy derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi okhorony navkolyshnoho pryrodnoho seredovyssha, ratsionalnoho vykorystannia, vidtvorennia i okhorony pryrodnykh resursiv na period do 2029 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2025–2027 rokakh: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25 chervnia 2025 r. № 625-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/625-2025-%D1%80#Text> (Available at 01.01.2026).

7. FAOLEX Database. URL: <https://surl.li/lnlugu> (Available at 01.02.2026).

8. Ukrainnyi klimatychnyi ofis. URL: <https://ukrainian-climate-office.org/en/> (Available at 01.02.2026).

9. Normatyvno-pravovi akty z pytan humanitarnoho rozminuvannia / Ministerstvo

ekonomiky, dovykillia ta silskoho hospodarstva Ukrainy. URL:

<https://me.gov.ua/LegislativeActs/List?lang=uk-UA&id=394d962b-3123-4d35-ab2b-b3c3d7717313&tag=NormativnopravoviAktiZPitanGumanitarnogoRozminuvannia> (Available at 01.01.2026).

10. Dukhnevych A.V. Harmonizatsiia zakonodavstva Ukrainy z pravom YeS u sferi ekolohichnoi informatsii / A.V. Dukhnevych ta N.V. Karpinska // Elektronne naukove vydannia «Analitychno-porivnialne pravoznavstvo». № 06. 2025. Ch. 2. P. 125–132. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/346401/333363> (Available at 01.01.2026).

11. Ukhvala sudu № 133928618 vid 29.01.2026 / Pecherskyi raionnyi sud mista Kyieva. URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/133928618/> (Available at 01.01.2026).

*Надійшла до редакції 01.01.2026р.
Прийнята до публікації 06.01.2026 р.*

Ганич Ольга Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5279-0708>
E-mail: o.hanych@lntu.edu.ua

Мирошниченко Ганна Борисівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри національної безпеки та підприємництва, Державний університет «Київський авіаційний інститут»
ORCID ID: 0000-0003-1530-3672
E-mail: kriskkaa1976@gmail.com

IMPLEMENTATION OF EU ENVIRONMENTAL LAW INTO UKRAINIAN LEGISLATION TAKING INTO ACCOUNT SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Purpose. The purpose of the article is to analyze the current state of implementation of the norms of the European Union environmental law into the legislation of Ukraine, to identify key areas of harmonization of national environmental policy with European standards in accordance with the provisions of the Association Agreement with the EU, as well as to identify the main institutional, legal and economic problems of implementing the principles of sustainable development in conditions of martial law and post-war economic recovery.

Methodology. The methodological basis of the study is a set of general scientific and special methods of cognition. In particular, the methods of analysis and synthesis were used - to study the regulatory and legal framework in the field of environmental policy of Ukraine and the EU; the comparative legal method - to compare the mechanisms for implementing EU environmental directives in national legislation; a systemic approach - to assess institutional changes in the system of state environmental management; generalization method – to formulate conclusions on the effectiveness of environmental legislation reform and its compliance with the principles of sustainable development. The information base of the study was international regulatory acts, EU directives, Ukrainian legislation, analytical materials of international organizations, as well as scientific publications of domestic and foreign researchers.

Results. As a result of the study, the key areas of implementation of the environmental law of the European Union into the national legislation of Ukraine were identified and their impact on the formation of a modern system of state environmental management was analyzed. It was established that in recent years a number of legislative and

institutional reforms have been carried out in Ukraine aimed at harmonizing environmental policy with European standards, in particular, the introduction of mechanisms for integrated industrial pollution control, strategic environmental assessment, environmental impact assessment and modern approaches to waste management. At the same time, a number of problems were identified, including insufficient institutional capacity of environmental control bodies, fragmentation of legal regulation, limited mechanisms of public control and risks of corruption in the field of environmental management. The need to improve mechanisms for implementing environmental policy is substantiated, taking into account the principles of sustainable development, transparency and effective public administration.

Scientific novelty. The scientific novelty of the study lies in a comprehensive analysis of the processes of implementing the norms of the European Union environmental law in the context of the transformation of the public administration system and military challenges in Ukraine. The work systematizes the main institutional and legal changes in the field of environmental policy, determines their impact on achieving sustainable development goals, and also substantiates the need to strengthen mechanisms of public control, transparency of management processes and prevent corruption risks in the implementation of environmental reforms.

Practical significance. The practical significance of the results obtained lies in the possibility of using the proposed conclusions and recommendations to improve state environmental policy and regulatory and legal support for the implementation of European Union environmental legislation in Ukraine. The results of the study can be applied by state authorities in the development of environmental management strategies, post-war recovery programs and control mechanisms in the field of environmental management, as well as in scientific research and educational activities in the training of specialists in the field of economics, environmental policy and public administration.

Keywords: *ecological and economic instruments, international law, environmental legislation; implementation of European Union law; sustainable development; environmental control, efficiency*

Hanych Olha – Candidate of legal sciences,
Associate Professor of the Department of Law
Lutsk National Technical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5279-0708>
E-mail: o.hanych@lntu.edu.ua

Horbach Liudmyla – Dr.Sc. (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Management,
Director of the Volyn Institute named after Viacheslav Lypynskyi,
PJSC “Higher Education Institution ‘MAUP’”, Lutsk, Ukraine
ORCID ID: 0000-0003-1530-3672
E-mail: kriskkaa1976@gmail.com